

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه و بحریه ،
وتادیخ و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافعہ و اکتفیه لی فقراتدن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته تک مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آبوله سی ۳۳
غروشددر . پوسته پولی مقبولدر .
مصائفی بالجملة ارباب قلمه آچیقدر . هر الی قلم
طوتان یازده بیلیر . مرکزی باب عالی
چاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمعدیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

ایدور. خطاستواده بپشن رنبات
لوندردده پتیشه بیلر. انجق محدود
یرلرند، شرائط مخصوصه ایله ومعدود
بر طاق ذواتك همته یایداراولور. هر
حاله عموم انكلكره اراضیسی بویه بر
محصول بشیدیرمك استعدادنی حائر دكدر.
ادبیات برزمره قلیله به مخصوص دكدر،
عمومكدر. عمومك استعدادنك مساعد
اولدینی درجه ده اولماید استعداد عامه
ایچون ركبیت، برمقیاس تقدیر ایتك
مكن اولماسه بیه بوادیانك بزم ادبیات
اولمایدنی تسلیم ایتك لازمدر. بارسده
عصرلرجه مساعینك بویتدینك نهالك
تخننی بزیكی كوندیشدیروب آنلرك
اقتطاف ایتدینك غرقه اقتطاف ایتك
ایسترسك سعیمز هدر اولور، ادبیات ده
كودوك قایلر. هر كس بیلیركه فرانز
ادبیاتنكی مسالكك هر بری بریرینك
تیجیسی كیدر، تكملك ترقیات بطیئسی
تعقب ایدرك وجوده كشد. فرانز
ادبیاتك بوزسنده كسب ایتدینك تحولاتی
بز اون سنه ده حصوله كتیرمیز. عجله
ایدرسك كندیزی آلداتیریز؛ ادبیاتره
زولا، هوغون اول كیرمیلیدر. بوقسه
ده قادنلرك كتیردینك بیان، محیطزله
اجنبی اولمقدن قورتیلماز.

یازی اوقوق ایچون یازیلر. اوقوق ده
آكلامق ایچون اولور. آكلاشیلماه جق
سوز یازیلر. فرانز لر بعض ممتاز
مؤلفلرینك بوكی تمییراتی آكلامیه جق
برحاله كشلرد. بزده بو تمییراتی یالكر
ده قادنلر - مختلف اولهرق - تأویل
ایدورلركه بو اختلاف آنلركده بریرینك
آنارنی تاما آكلامیه مادیفی اثبات ایدور.
بعض تمییراتی ایسه یازاندن باشقهنه صورمايك
مقصیدیز كیمسه تعریض دكدر بوسوزلرك
منبعی خلوص قلدیر. حقیقك مفتونی بزده قلد
دائلر شوندن امین اولمایدركه ثابت اولش
برحقیت قارشى كیمسه كوزنی قابیه ماز.
فؤاد نظمی

مقاله مخصوصه

تجارتز

۳

تجارتزك ترقیسی وعدم ترقیسی
اسبابنك نه بولده ونه دن ایلرو كلدیكنه
وحال حاضرینه وسائرهنه دائر خادم
ترقی (ادقا) مزك كین نسخه لرند

غریبه نك جمله سی بونظریه ایله ایضاح
اولونامادقن باشقه مثال اولهرق كوسترین
تعییرلرده تطبیق ایدیلیمور. مسدركات
بشریه نك زنجیر حلقه لری كی بریرینه
مربوط اولدینی و قیاس مع الفارق اولهرق
سنانك وردینك شطارتله ماویلك آرسنده
برمناسبت بولوندینی بیان ایدیلیمور؛ واقعا
ماویلك ایله سا آرسنده برارتباط مو -
جوددر. فقط بزجه ماوی ایله شطارت
وخولیا آرسنده برارتباط موجود
اولماز. بوجهله كیمسه ماوی سنانك
وردینك شطارتك خولیا سی كی برمناسبت
ورهمز. هم سما، هر كس ایچون معین
برشیتك علامتی اولمایدركه بو، معیندار
اولسون. سما، بعضیسنه كوره شطارت
بخشا بعضیسنه كورده یأس افزا اولور.
كیمه ایرات حزن ایدر، كیمه شادومسرور
ایلر. او حالده هیچ برحاله دلالت ایتن بویه
برطاقك كملری غندی برمناده قوللاقمده
موافق اولماز. ماوی، لسانزده شطارتی
سعادتی ایما ایدمیز. استعمال اولندینی
حاله شطارتله دلالت ایتدینك قدر آلامه
ده دلالت ایدمیلر. ذهنزده ماوی یه
دائر هیچ بر فكر مقرر دكدر. ماوی
سنانك شطارتی ایما ایدیه بیه جیكی دكرك
آجیق، واسع، عصی دالفه لی (!)
برعناك خشیتیه ده القا ایدیه بیلر. فرا -
نیزجه ده ایسه بعض رنكدر، بعض
چیچكدر واردركه بر فكره، بر مقصده
علامت اولورلر. (میوسوسیس) یادمحبه
(دقه) مظفریه (كل)، لطفاه سنبول
اولمشدر. كذا ده قادنلرك مقتدا بیه
اولان بعض مؤلفلرك آثانزده (ماوی
برنواش) (سیاه برصاریلق) كی
تمییرات ده اكسیك دكدر. نته كم رباب
شكسته ناظمی بربرده :

«بوزنده برلخزآنك براصفرارسیاهی»
دیورلركه (اصقرار مؤلمی) (اصقرار
ماتم انكیزی) معنانه اولور. فكرمز
شوكه بوكی تمییراتی ترجمه ایدرمش كی
لسانزده نقل ایتك نایجاد. بو اختراعات
فرانسه نك برمسلك ادبی اربابی تقلیداً
وانه نكام اولهرق وجوده كلدینك ایچون
لسانزك احتیاجات حاضرهنه وتكامل
تدریجیسنه موافق دوشمهدی ودوشمور.
تكامل زنجیر حلقه لری كی منسللاً
اولور. آرسنده بریكده، برخط وصل
[تره دونیون] اولمالی. اسكی ادبیات جدیده
ایله یكی ادبیات جدیده آرسنده برخط
وصل یوق! بو ایجادات برذرهنه ظهور

توصیف ایچون شوكله لری ده دوداقلرند
دوشوریمور :

«شوبولوك ركنندن، شودالفه نك
اوستنده پرواز ایدن رشت سیاه نسیمدن،
شوصاندالك بارلاق سطح دریاه سردیكی
قدیه كوكلردن، بولولوك شمس الواح
سبزینده كوردیكی غیر محسوس طیران
ظلالدن، بوسوك درجه صنعتكار كوزله
كورولوك شیلردن مفتون ومشتاق بحث
ایدر.»

اعتدال دمزی محافظه ایدمه، برابر
دوشونم :

رشت سیاه نسیم! روزكارك سیاه
تیرمه سی!... معاوامی؟ بویه برلرزش
كورولدی، ایشیدلیمی؟ قدیه كوكلرك
نهدر؟... بولولوك شمس الواح سبزنی
اولورمی؟ توفیق فكرت بكك حیات
وخصوصیتنی آكلامم دیركن، بافكر،
نه تحفلقره تصادف ایدیلیمور!

محمد رؤف بك فكرت بكك تحلیلات
شاعرانه دالدینی دملری تصویردن صكره
دیوروك :

«... اوزمان فكرت، عصی ومدهوش،
حسنی اكلامق ایچون تعبیر، كله، تبسم، نظر
طور بوله مایهق، خیرچین برقادین اولور،
چوجوق اولور.»

بوسوزلره فكرت بكك، قادین،
یاخود چوجوق كی خیرچینلق كوستر -
دیکیمی آكلاشیلیمق ایستیمور، بوقسه كله،
تبسم، نظر، طور بولامادینی زمان حصوله
كلان تأثری توصیف ایدیلیمور!...
بردورلو آكلامیه مادیق!...

الله جمله نك ثمره فؤادنی باغشلا سین.
محمد رؤف بك جمله مزك سودیكیز
خلاقدن بحث ایتدینك صیرمه شوعباریه
یازیور :

«خلاق بوسمادك بلیلی، كلیكیدر؛
اونور سسیله «بااچم! دیركن بوشاعر برك
كوزلرندكی بیانی» شفت بركورولسه...
فقط بن برس طایریمكه اون ایشیدنجه حق
خلاق، یعنی بوتون سعادت حیاتی اونوتور
بوو، ایلکین بشرینك صداسیدر.»

نورس اولورمی؟ ایلکین بشرینك
صداسی نهدر؟

محمد جلال

ملاحظات ادبیه

۲

ده قادنلرك تمییرات غریبه سی جسور
مدافعلرك تشارك افكار نظریه لریه رغماً
معما حالندن حیقامادی. اوت! تشارك
افكار نظریه سی پك كوزل! لکن تمییرات

فرانز نظمده یادیفی شیلری بزم شعرهنه
تطبیقده كندیسك موفق اولدینی، نظمیزك
بوساده لكه، بورقه، بوعصیت وچالاكی
محتاج بولوندینی سولیموردی.»

هرملك مخصوصات شعریه سی وارد.
برملت كندی اشعارینك طرز تحریرنی
باشقه برملك طرز تحریر اشعارینه تطبیق
ایدمن!...

بوندن صوركه محمد رؤف بك فكرت
بكك اخلاقندن، دوشرو سولیدكندن،
النك بردوست الی اولدیتندن بحث ایدر،
صوركه دیرك :

«دوستقله ایلرله دكجه بو حمرت وحبیتك
چوغلادی حس اولنور وكنه سیس دها
یاقندن كوروب تودیماقی، طبیعت وبشریه
قارشى حساس وریغان دملرند حاضر بولونوب
مطالعات واعتراقاتی طوبقیه كندیسندكی
بویازنه ك جدأ برشاعر اولاسندن، یالكر
اثرلرندك، حیانه ده شاعر اولاسندن متولد
بولدینی كورولور.»

نه آكلا دیکیز؟ اثرلرند شاعر اولان
بر آدم حیانه نهدن شاعر اولاسین؟

محمد رؤف بك برجوق محررلردن
بحث ایتدینك صیرمه شویه دیور :

اونلر اثرلرندنه قدر چوق شاعر كورو -
نورلر سی حیانه اوقدر شعر سزدرلر.»

نهدیمك؟ اثرلرند شاعر كورونلرك
حیانه شعر سز كورونمسنه بردرلو
عقلمز ارمیور!... بو عبارلر توفیق
فكرت بكك حیات وخصوصیتنی بزه
بیلدیرمكدن باشقه اوحیاتی برهمیت
ایچنه آتیور!...

محمد رؤف بكك فكرنجه توفیق
فكرت بك ایچون ادبیات بوسك سسله
دوشونمكدن حیاتی یازی ایله یشامقدن
باشقه برشی دكل ایش!...

یازی ایله یشامقه عقلمز ارسه بیه
شوبوسك سسله دوشونمك مسئله سنده
متردد قایلر!...

بوندن صوركه محمد رؤف بك علی -
العموم شاعرلرك تمایلات روحیلری
حقنده بیان مطالعه ایتدینك صره ده
بونلردن بعضیلرینك خائن برتلون كوستر -
دكلینی اكلامق ایستر، صورارزكه
تلونك خانی صادقی اولورمی؟

رؤف بكك قولنجه برترنده فكرت
بكك یانده بولنورسك كندیسك ایچمه،
كسوم كوزلكلرك قارشینده مست اولدینی
كورده بك ایشتر! بوعلا! فكرت بكك
رقت شاعرانه سی ونفوذ نظرینی اثبات
ایدر.

فقط رؤف بك توفیق فكرت بكی